

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa L. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministerstwu Skarbu Państwa w W. oraz Fundacji [...] w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę wyrównawczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. B. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o stawkę podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu;**
- 3. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III APa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda L. K. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt XXI P (...), którym to Sąd Okręgowy umorzył postępowanie przeciwko I. Spółki Akcyjnej w likwidacji z siedzibą w W. oraz oddalił

powództwo o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę wyrównawczą przeciwko Skarbowi Państwa - Ministerstwu Skarbu Państwa w W. oraz Fundacji [...] w W..

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego strona powodowa zaskarżyła skargą kasacyjną w części oddalającej apelację powoda. Jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano oczywistą zasadność skargi określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oraz występującą w sprawie nieważność postępowania. Zdaniem skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z nierozpoznania przez Sąd drugiej instancji wniosku powoda zawartego w piśmie procesowym pełnomocnika powoda wyznaczonego do postępowania apelacyjnego z dnia 5 listopada 2015 r. zawierającym sprecyzowanie zarzutów apelacji, gdzie został sformułowany m.in. wniosek w trybie art. 380 k.p.c. o ponowne rozpoznanie niezaskarżalnego zarządzenia Sądu pierwszej instancji z dnia 3 sierpnia 2010 r. o odmowie wyłączenia biegłego dr S. N. od sprawy w zakresie wydania opinii dotyczącej stanu zdrowia powoda. Wniosek ów wbrew kategorycznej dyspozycji przepisu art. 380 k.p.c. nie został rozpoznany przez Sąd Apelacyjny, czym naruszył on wskazany przepis.

Ponadto skarżący wskazał, że w sprawie zachodziła nieważność postępowania, bowiem Sąd Okręgowy naruszył art. 299 k.p.c., art. 302 § 1 k.p.c., art. 214 k.p.c. oraz art. 214¹ k.p.c. poprzez pozbawienie powoda prawa do obrony.

Skarżący wniósł o:

1. Uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie punktu I. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) lub innemu sądowi równorzędnemu.

Ewentualnie również o:

2. Uchylenie wyroku sądu I instancji tj. Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt XXI P (...) w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi lub innemu równorzędnemu.

Ponadto na podstawie przepisu § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku o:

2. oddalenie skargi kasacyjnej;

w przypadku każdego z powyższych rozstrzygnięć o:

3. zasądzenie od Powoda L. K. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych;

4. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność Pozwanego Skarbu Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie może zostać przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wobec powyższego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że w danej sprawie zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Pełnomocnik powoda wskazał w skardze, że podstawą przyjęcia jej do rozpoznania jest to, że jest ona oczywiście uzasadniona, a ponadto w sprawie występuje nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca skutecznie wykazała, że złożona skarga jest oczywiście uzasadniona, ani że w sprawie rzeczywiście wystąpiła nieważność postępowania.

Utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest pogląd, że wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4

k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Skarżący nie zdołał skutecznie wykazać, aby w sprawie występował stan

„oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Należy pamiętać, że Sąd Najwyższy nie jest zwykłym sądem III instancji, a skarga kasacyjna nie jest kolejnym zwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym zaskarzaniu orzeczeń sądów niezgodnych z wolą strony. Sąd Najwyższy rozpatrując złożoną skargę kasacyjną jest związany stanem faktycznym ustalonym przez sądy rozpoznające sprawę merytorycznie, zaś postępowanie wszczęte skargą kasacyjną nie może służyć ustalaniu odmiennego stanu faktycznego.

Skarżący formułując zarzut naruszenia art. 380 k.p.c. nie wykazał, aby takie naruszenie miało rzeczywiście miejsce w sprawie, jak również nie wykazał, aby mogło ono doprowadzić do wydania orzeczenia oczywiście niesłusznego lub też nieodpowiadającego prawu. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że choć istotnie Sąd Apelacyjny nie odniósł się wprost do wniosku zawartego w apelacji powoda, to z art. 380 k.p.c. wynika, że Sąd drugiej instancji winien rozpoznać jedynie te wnioski, które miały wpływ na wynik sprawy. W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie można uznać, aby wniosek pełnomocnika powoda miał taki wpływ. W sprawie Sądy dopuściły dowody z opinii dziesięciu biegłych różnych specjalności, wszystkie wydane w sprawie opinie były zbieżne i jednoznacznie potwierdzały, że pogorszenie stanu zdrowia powoda nie może być wiązane z wcześniej wykonywaną przez niego pracą, w takiej sytuacji nie sposób przyjąć, że Sąd Apelacyjny mógł rozpoznać inaczej wniosek o wyłączenie biegłego S. N., niż to uczynił Sąd Okręgowy. W tej sytuacji brak bezpośredniego odniesienia się do tego wniosku nie miał wpływu na wynik sprawy, bowiem z ustalonego stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany, nie wynika, aby wyłączenie wskazanego biegłego wniosło cokolwiek do sprawy, skoro opinie wszystkich biegłych były co do zasady zbieżne.

Ponadto, nie sposób jest uznać, że podnoszone przez skarżącego naruszenie prawa doprowadziło do wydania oczywiście niesłusznego rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy z całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że orzeczenie Sądu było prawidłowe i odpowiadało prawu.

Skarżący nie wykazał również, aby powód był pozbawiony możliwości obrony swoich praw w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Zauważyć należy, że powód był reprezentowany na rozprawie w dniu 14 lutego 2013 r. przez

profesjonalnego pełnomocnika, który nie składał wniosku o odroczenie rozprawy w związku z nieobecnością powoda, złożył natomiast wnioski o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda, ewentualnie o wyznaczenie 14 dniowego terminu na złożenie alternatywnych wniosków dowodowych, które to wnioski zostały przez Sąd oddalone. Nie można jednak z tego faktu wywodzić wniosku, że powód został pozbawiony możliwości obrony swoich praw. Powód miał przyznanego pełnomocnika z urzędu, który aktywnie reprezentował interesy powoda, nie składał wniosku o odroczenie rozprawy, zaś oddalenie wniosków dowodowych leżało w sferze uprawnień sądu i mogło być zaskarżone w apelacji, sam fakt uznania przez Sąd wniosków dowodowych strony za nieuzasadnione nie oznacza pozbawienia strony prawa do obrony, zwłaszcza, gdy dotyczy wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania samej strony, który to środek dowodowy ma charakter wyjątkowy i jest dopuszczany, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Stwierdzając, że nie zachodzą podstawy do przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Koszty nieopłaconej pomocy prawnej zasądzono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 5 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 3 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.